

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VII-2929/2025

Zagreb, 7. listopada 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Sanja Bezbradica Jelavić, Dražen Bošnjaković, Ante Galić, Biljana Kostadinov, Lovorka Kušan, Maša Marochini Zrinski, Rajko Mlinarić, Goran Selanec, Frane Staničić i Miroslav Šumanović, rješavajući o zahtjevu za provođenje nadzora nad ustavnošću i zakonitošću lokalnih izbora, na sjednici održanoj 7. listopada 2025. donio je

RJEŠENJE

Odbacuje se zahtjev:

- Joska Roščića iz Baške Vode, kandidata za općinskog načelnika Općine Baška Voda na lokalnim izborima održanima 18. svibnja 2025. i 1. lipnja 2025.,

- kandidata - izabranih vijećnika Općinskog vijeća Općine Baška Voda s kandidacijske liste Hrvatske demokratske zajednice – HDZ-a na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, održanima 18. svibnja 2025.:

1. Joska Roščića iz Baške Vode,
2. Vicenca Cvitanovića iz Baške Vode,
3. Marka Lozića iz Baške Vode,
4. Alberta Beroša iz Krvavice,
5. Luke Ivandića iz Promajne,
6. Ante Lončara iz Baške Vode,

- kandidata - neizabranih vijećnika Općinskog vijeća Općine Baška Voda s kandidacijske liste Hrvatske demokratske zajednice – HDZ-a na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, održanima 18. svibnja 2025.:

7. Matka Grmoje iz Baške Vode,
8. Ivane Birčić iz Baške Vode,
9. Nikše Staničića iz Basta,
10. Dražena Radojkovića iz Promajne,
11. Petre Batalić iz Basta,
12. Roberta Radića iz Baške Vode,
13. Marije Beroš iz Krvavice, i

- Hrvatske demokratske zajednice - HDZ Općine Baška Voda, zastupane po predsjedniku općinskog odbora Hrvatske demokratske zajednice - HDZ-a Baška Voda Josku Roščiću,

za provođenje nadzora nad ustavnošću i zakonitošću lokalnih izbora održanih 18. svibnja 2025.

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Josko Roščić iz Baške Vode, kandidat za općinskog načelnika Općine Baška Voda na lokalnim izborima održanima 18. svibnja 2025. i 1. lipnja 2025., kandidati - izabrani vijećnici općinskog vijeća Općine Baška Voda s kandidacijske liste Hrvatske demokratske zajednice – HDZ-a na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, održanima 18. svibnja 2025., i to: Josko Roščić iz Baške Vode, Vicenco Cvitanović iz Baške Vode, Marko Lozić iz Baške Vode, Alberto Beroš iz Krvavice, Luka Ivandić iz Promajne i Ante Lončar iz Baške Vode, kandidati – neizabrani vijećnici Općinskog vijeća Općine Baška Voda s kandidacijske liste Hrvatske demokratske zajednice - HDZ na izborima članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, održanima 18. svibnja 2025., i to: Matko Grmoja iz Baške Vode, Ivana Birčić iz Baške Vode, Nikša Staničić iz Basta, Dražen Radojković iz Promajne, Petra Batalić iz Basta, Robert Radić iz Baške Vode i Marija Beroš iz Krvavice, te Hrvatska demokratska zajednica - HDZ Općine Baška Voda, zastupana po predsjedniku Općinskog odbora HDZ-a Baška Voda Josku Roščiću (u daljnjem tekstu: podnositelji), podnijeli su Ustavnom sudu 6. lipnja 2025. podnesak u kojem upiru na nezakonitost izbornih radnji na biračkom mjestu broj 001 u Baškoj Vodi, zgrada općine, Obala Svetog Nikole 65, na lokalnim izborima održanim 18. svibnja 2025.

2. S obzirom na sadržaj podneska, Ustavni sud rješavao je o njemu kao o zahtjevu za provođenje nadzora nad ustavnošću i zakonitošću lokalnih izbora.

II. ZAHTJEV PODNOSITELJA

3. Bitan dio zahtjeva podnositelja glasi:

"5. Unatoč tome, kako je rečeno, podnositelji poštuju odluku Ustavnog suda broj: U- VIIA-2822/2025, koja je u osnovi i temeljni razlog zbog kojega podnose ovaj zahtjev. Naime, nalaganjem ponavljanja glasovanja za izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda 15. lipnja 2025. na BM-1 zbog utvrđenih nepravilnosti u provedbi izbornih radnji 18. svibnja 2025., odluka Ustavnog suda broj: U-VIIA-2822/2025 proizvela je izravni 'domino-efekt' te se 'prelila' i na postupak glasovanja 18. svibnja 2025. za izbor članova Općinskog vijeća Općine Baška Voda, izbor članova Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije te izbor župana Splitsko-dalmatinske županije na tom istom biračkom mjestu.

Ta je činjenica važna jer se žalbeni navodi NLM-a, koje je Ustavni sud usvojio u žalbenom postupku nisu odnosili na 'višak' glasačkih listića u jednoj kutiji ili sličnu nepravilnu ili nezakonitu radnju koja se ispravlja na način da se glasovanje ponavlja samo za 'tu glasačku kutiju', odnosno samo za jedan dio izbora, bio to onaj za općinskog načelnika/gradonačelnika, župana ili pak za općinsko/gradsko ili županijsko predstavničko tijelo.

Suprotno tome, prigovor se odnosio na 'nepravilnosti na koje su ukazali promatrači, članovi biračkog odbora i žaliteljica' u postupku glasovanja (točka 10. odluke U-VIIA-2822/2025), među kojima se 'ističe pitanje načina i osiguravanja glasovanja birača koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto i pitanje postupanja članova biračkih odbora u odnosu na jamstvo osobnog i tajnog glasovanja birača izvan biračkih mjesta, odnosno pitanje postupanja članova biračkih odbora s glasačkim listićima tih birača' (točka 9. odluke U-VIIA-2822/2025), zbog čega je Ustavni

sud utvrdio 'nedvojbenim da je došlo do manipulacije brojem birača i glasačkim listićima koje ne isključuju mogućnost da bi bez njih, primjenom metode iz članka 84. stavka 2. ZoLI-ja, rezultati izbora za izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda bili drukčiji' (točka 10. odluke U-VIIA-2822/2025). Po tim je osnovama Ustavni sud, kako je već rečeno, naložio ponavljanje postupka glasovanja na BM-1 'u dijelu koji se odnosi na izbore za izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda' (točka 10. odluke U-VIIA-2822/2025).

Međutim, ako su se utvrđene 'manipulacije' dogodile, onda su one po prirodi stvari obuhvatile sve 'glasačke kutije' na BM-1 na izborima 18. svibnja 2025. S obzirom na prirodu utvrđenih manipulacija (koje su navedene osobito u točkama 6. i 8. odluke U-VIIA-2822/2025), nemoguće je i zamisliti da bi uočene manipulacije mogle biti striktno ograničene samo na izbor općinskog načelnika, a da bi istodobno izbori za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda, članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije i župana Splitsko-dalmatinske županije ostali netaknuti, odnosno bili provedeni na način lišen svake manipulacije, dakle pravilno i zakonito. Zbog oblika, načina i prirode utvrđenih manipulacija, s jedne strane, te organizacije izbornog procesa na biračkim mjestima, s druge strane, takva je mogućnost apsolutno isključena.

Prema mišljenju podnositelja zahtjeva, odluka broj: U-VIIA-2822/2025 stvorila je još jedan novi problem, što je jasno vidljivo na primjeru izbora za župana Splitsko-dalmatinske županije. Naime, iste 'manipulacije' koje su se dogodile na BM-1 18. svibnja 2025. nesporno su obuhvatile i 'glasačku kutiju' za župana, pa bi se rezultati tih izbora za župana također morali smatrati 'kontaminiranim' i pravno nevaljanima. Međutim, u vrijeme donošenja odluke broj: U-VIIA-2822/2025 već su bili provedeni izbori za župana u redovitom drugom krugu glasovanja (1. lipnja 2025.) i rezultati izbora već su bili poznati. Ta je činjenica sama po sebi govorila da s podnesenom žalbom, odnosno rješenjem ŽIP-a i prigovorom NLM-a, nešto nije u redu, jer je probijena struktura izbornog procesa (v. točku 2. ovog zahtjeva). Stoga bi bilo zanimljivo čuti odgovor Ustavnog suda o tome bi li u opisanoj situaciji iste 'manipulacije' od 18. svibnja 2025., zbog kojih je 2. lipnja 2025. poništio izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda, smatrao relevantnima i u izborima za župana ili bi pak te iste 'manipulacije' u slučaju izbora župana kvalificirao kao zanemarive i irelevantne (s obzirom na to da su učinjene u prvom krugu glasovanja, a da je u međuvremenu već proveden i drugi krug glasovanja)? Iako bi Ustavni sud mogao izbjeći odgovor na to pitanje s obrazloženjem da je ono hipotetsko (s obzirom na to da ponovljeni izbori na BM-1 u Baškoj Vodi ne bi utjecali na rezultat izbora za župana), ostaje činjenica da bi nedosljednost u primjeni izbornih pravila iz članka 129. stavka 3. ZoLI-ja u drugačijim okolnostima mogla dovesti do sve većeg zapetljavanja nadzornog tijela u vlastite interpretacije izbornih pravila, što bi u konačnici najveću štetu moglo nanijeti transparentnosti, dosljednosti i predvidljivosti samog izbornog procesa.

6. Neovisno o tome, ostaje činjenica da Ustavni sud u žalbenom postupku nije odlukom broj: U-VIIA-2822/2025 poništio i odluke o rezultatima izbora na BM-1 za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda i članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije, koji su također provedeni i okončani 18. svibnja 2025., kada su se dogodile utvrđene 'manipulacije'. Podnositelji tumače da Ustavni sud to nije učinio, jer je bila riječ o izbornom sporu u kojem 'vijeće ispituje osporeni akt u onom dijelu koji se osporava time da se u pravilu ograničava na ispitivanje onih povreda koje ističe podnositelj' (članak 90. stavak 1. Ustavnog zakona).

Proizlazi, dakle, da se takva vrsta nezakonitosti rješava u postupku nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora sukladno člancima 88. i 89. Ustavnog zakona.

Stoga podnositelji, u roku iz članka 88. Ustavnog zakona ('najkasnije do isteka roka od 30 dana od dana objavljivanja rezultata izbora'), ovim podneskom traže provođenje nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda i članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije na BM-1 u Baškoj Vodi, koji su održani i okončani 18. svibnja 2025., zbog iste 'manipulacije

brojem birača i glasačkim listićima' (točka 10. odluke U-VIIA-2822/2025), čije je postojanje Ustavni sud utvrdio u svojoj odluci broj: U-VIIA-2822/2025 za izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda.

7. Pravno stajalište Ustavnog suda o tome da se izborni rezultati moraju priznati kao važeći ako nepravilnost utvrđena u postupku izbora (ovdje, na BM-1) nije mogla utjecati na rezultate izbora eventualno bi moglo biti primijenjeno na izbore za članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije, s obzirom na to da cca 1.099 birača, koliko ih je bilo registrirano na navedenom biračkom mjestu na izborima 18. svibnja 2025., ne bi mogli izmijeniti utvrđeni rezultat tih izbora. Naime, prva po redu kandidacijska lista za Županijsku skupštinu Splitsko-dalmatinske županije dobila je 64.267 glasova, a druga po redu 25.399 glasova (v. Prilog 7.).

U takvoj situaciji, podnositelji zahtjeva smatraju da ponavljanje glasovanja na BM-1 u Baškoj Vodi i za članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije ne bi bilo potrebno, ali odluku o tome može donijeti isključivo Ustavni sud.

8. Suprotno tome, kad je riječ o glasovanju za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda na BM-1, održanom 18. svibnja 2025., 'manipulacija brojem birača i glasačkim listićima', utvrđena u točki 10. odluke Ustavnog suda broj: U-VIIA-2822/2025, dovodi do toga da se izborni rezultati ne bi smjeli priznati kao važeći jer su utvrđene nepravilnosti mogle izravno utjecati na rezultate tih izbora: kandidacijska lista Hrvatske demokratske zajednice - HDZ dobila je ukupno 854 glasa, a kandidacijska lista Nezavisne liste mladih - NLM i Socijaldemokratske partije Hrvatske - SDP dobila je ukupno 912 glasova birača (v. priloge 8. i 9.). Sukladno tome, s obzirom na ukupni broj birača na BM-1 (1.099), od kojih je 18. svibnja 2025. na izbore izašlo 715 birača (važećih listića bilo je 699), 58 glasova među kandidacijskim listama čini razliku na koju bi utvrđene 'manipulacije' mogle utjecati."

III. MJERODAVNO PRAVO

1) Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske

4. Članci 32., 87., 88. i 89. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), u mjerodavnom dijelu, glase:

"Članak 32.

Ustavni sud će rješenjem odbaciti zahtjev, prijedlog i ustavnu tužbu ako nije nadležan za odlučivanje, ako su nepravodobni, i u drugim slučajevima kad ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari."

"IX. NADZOR NAD USTAVNOŠĆU I ZAKNITOŠĆU IZBORA I DRŽAVNOG REFERENDUMA I IZBORNI SPOROVI

Članak 87.

Ustavni sud:

- nadzire ustavnost i zakonitost izbora,
- (...)

Članak 88.

Političke stranke, kandidati ... ovlašteni su tijekom izbora, odnosno najkasnije do isteka roka od 30 dana od dana objavljivanja rezultata izbora, zatražiti od Ustavnog suda da u izvršavanju nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora poduzima odgovarajuće mjere ako se te aktivnosti provode suprotno Ustavu i zakonu.

"Članak 89.

Kad se utvrdi da sudionici u izborima postupaju protivno Ustavu ili zakonu, Ustavni sud će o tome obavijestiti javnost putem sredstava javnog priopćavanja, po potrebi upozoriti nadležna tijela, a u slučaju povrede koja je utjecala ili je mogla biti od utjecaja na rezultat izbora, poništiti će sve ili pojedine izborne radnje i odluke, koje su prethodile takvoj povredi."

2) Zakon o lokalnim izborima

4.1. Mjerodavni članci Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI) glase:

"Zaštita ustavnosti i zakonitosti

Članak 127.

(1) Ustavnost i zakonitost izbora nadzire Ustavni sud Republike Hrvatske.

(2) Ustavni sud Republike Hrvatske rješava i izborne sporove koji nisu u djelokrugu sudova, odlučujući u povodu žalbe na rješenje nadležnoga izbornog povjerenstva."

"Podnošenje prigovora i nadležnost za odlučivanje

Članak 129.

(...)

(2) Prigovor zbog nepravilnosti ... u postupku izbora za članove općinskog vijeća, općinskih načelnika ... podnosi se županijskom izbornom povjerenstvu.

Članak 130.

(1) Ako nadležno izorno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

(2) Ako ne postoji mogućnost ponavljanja poništenih radnji ili ako se nepravilnosti odnose na postupak glasovanja, a bitno su utjecale, odnosno mogle utjecati na rezultat izbora, nadležno izorno povjerenstvo poništiti će izbor i odrediti rok u kojem će se izbor ponoviti."

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

5. Ustavni sud, odlukom broj: U-VIIA-2822/2025 od 2. lipnja 2025. (www.usud.hr), usvojio je žalbu Nezavisne liste mladih – NLM, zastupane po Matejasu Jozipoviću, u postupku za izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda (točka I. izreke) te je poništio rješenje Županijskog izbornog povjerenstva Splitsko-dalmatinske županije klasa: 012-05/25-00001/0001, urbroj: 2181-1/14-25-0052 od 29. svibnja 2025. (točka II. izreke), poništio Odluku o rezultatima izbora općinskog načelnika Općine Baška Voda klasa: 012-01/25-01/01, urbroj: 2181-17/04-25-24 od 25. svibnja 2025. provedenih 18. svibnja 2025. i 25. svibnja 2025. (točka III. izreke) i odredio da će se ponovljeno glasovanje za izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda na biračkom mjestu 001, zgrada Općine, održati u nedjelju 15. lipnja 2025. (točka IV. izreke).

5.1. Naime, polazeći od žalbenih navoda i dokumentacije koja joj prileži, Ustavni sud utvrdio je u navedenoj odluci da članovi biračkog odbora koji su bili određeni za izlazak izvan biračkog mjesta, kao i promatrač Ivan Cvitanović, nisu postupili u skladu s Obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva (u daljnjem tekstu: DIP) i omogućili, u skladu s propisima, ostvarivanje građanskog prava glasovanja osobama

koje nisu bile u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto (točka 8.1. obrazloženja). Kao osobito sporno s gledišta članka 61. ZoLI-ja i točke 2. Obvezatnih uputa DIP-a, Ustavni sud istaknuo je u obrazloženju navedene odluke pitanje načina i osiguravanja glasova birača koji nisu bili u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto te pitanje postupanja članova biračkih odbora u odnosu na jamstvo osobnog i tajnog glasovanja birača izvan biračkih mjesta, odnosno postupanje članova biračkih odbora s glasačkim listićima tih birača (točka 9. obrazloženja). S obzirom na utvrđenje da nadležno županijsko izborno povjerenstvo, u nadzoru nad radom Općinskog izbornog povjerenstva Općine Baška Voda, nije obavilo potrebne provjere kako bi utvrdilo je li bilo nepravilnosti koje su utjecale ili mogle utjecati na rezultat izbora, a utvrđene nepravilnosti odnosile su se na postupak glasovanja, Ustavni sud konstatirao je posljedično da iz mjerodavne izborne dokumentacije ne može s potpunom izvjesnošću utvrditi pravo stanje stvari, smatrajući nedvojbenim da je došlo do manipulacije brojem birača i glasačkim listićima koje ne isključuju mogućnost da bi bez njih, primjenom metode iz članka 84. stavka 2. ZoLI-ja, rezultati izbora za izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda bili drukčiji (točka 10. obrazloženja).

6. Podnositelji u podnesenom zahtjevu navode kako je odluka Ustavnog suda broj: U-VIIA-2822/2025 "temeljni razlog zbog kojeg podnose ovaj zahtjev", navodeći kako je ona proizvela "domino-efekt" u smislu posljedičnog učinka na postupak glasovanja održanog 18. svibnja 2025. za izbor članova Općinskog vijeća Općine Baška Voda, izbor članova Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije i izbor župana Splitsko-dalmatinske županije na istom biračkom mjestu, tj. biračkom mjestu 001, u zgradi Općine. Podnositelji, naime, smatraju da ako su se nepravilnosti utvrđene u navedenoj odluci Ustavnog suda doista dogodile, da su one tada nužno obuhvatile sve "glasačke kutije" na biračkom mjestu 001, odnosno da nisu mogle biti ograničene samo na izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda, nego da su njima zahvaćeni i izbori za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda, članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije i župana Splitske-dalmatinske županije.

6.1. Slijedom navedenog, pozivajući se na članak 88. Ustavnog zakona, podnositelji od Ustavnog suda traže provođenje nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda i članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije na biračkom mjestu 001, zgrada Općine, koji su održani i okončani 18. svibnja 2025., zbog iste "manipulacije brojem birača i glasačkim listićima", koju je Ustavni sud utvrdio u odluci broj: U-VIIA-2822/2025 vezano uz izbor općinskog načelnika Općine Baška Voda.

Pritom, polazeći od stajališta Ustavnog suda o tome "da se izborni rezultati moraju priznati kao važeći ako nepravilnost utvrđena u postupku izbora nije mogla utjecati na rezultate izbora", pozivajući se na odluke Ustavnog suda brojeva U-VIIA-3179/2013 od 3. lipnja 2013., U-VIIA-2370/2017 od 26. svibnja 2017. i U-VIIA-2579/2017 od 9. lipnja 2017., te uzimajući u obzir rezultate izbora za članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije, podnositelji navode kako bi se navedeno stajalište moglo eventualno primijeniti na izbore za članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije, odnosno da te izbore ne bi trebalo ponoviti, no da odluku o tome može donijeti isključivo Ustavni sud.

Nadalje, u odnosu na izbor župana Splitsko-dalmatinske županije podnositelji navode da bi, unatoč tome što je ono hipotetsko, "bilo zanimljivo čuti" odgovor Ustavnog suda

na pitanje jesu li "manipulacije" koje su se dogodile na izborima 18. svibnja 2025., zbog kojih je odlukom broj: U-VIIA-2822/2025 poništio izbore za općinskog načelnika Općine Baška Voda, relevantne i u izboru za župana ili bi Ustavni sud pak te iste "manipulacije" u slučaju izbora župana ocijenio irelevantnima, s obzirom na to da su učinjene u prvom krugu glasovanja i da je već proveden drugi krug glasovanja.

7. Iz sadržaja zahtjeva razvidno je da podnositelji osporavaju zakonitost provođenja izbornih radnji na pojedinom biračkom mjestu. Stoga, s obzirom na to da taj postupak ne može zamijeniti zaštitu izbornog prava osiguranu u skladu s odredbama ZoLI-ja (usp. s rješenjem Ustavnog suda broj: U-VII-2931/2017 od 11. srpnja 2017., točka 4. obrazloženja), razlozi navedeni u zahtjevu ne mogu biti predmet razmatranja u postupku nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora.

Navodi sadržani u zahtjevu podnositelja, po svojoj naravi, osporavajući su razlozi koje sudionici u izborima ističu tijekom postupka dok traju izbori članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a radi zaštite svog, eventualno povrijeđenog, ustavnog prava (v. dopis Ustavnog suda broj: U-VII-3734/2011 od 29. srpnja 2011. upućen Kulturno umjetničkom društvu "Romsko srce" iz Zagreba, koje je u podnesenom zahtjevu istaknulo "da je došlo do niza propusta i pogrešaka od strane biračkog odbora i promatrača, koji je sugerirao i vršio pritisak na birače, što da rade i za koga da glasaju" te su zatražili ponavljanje izbora za članove vijeća romske manjine u jedinicama lokalne i područne /regionalne/ samouprave). Stoga, razlozi navedeni u zahtjevu nisu predmet općeg nadzora nad ustavnošću i zakonitošću provedenih izbora, već su oni predmet izbornog spora.

S druge strane, međutim, Ustavni sud primjećuje da se podnositelji nisu obratili nadležnom izbornom povjerenstvu za zaštitu svojih izbornih prava na izborima za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda i članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije održane 18. svibnja 2025. u Baškoj Vodi na biračkom mjestu 001 u zgradi Općine. Oni su, nasuprot tome, Ustavnom sudu podnijeli zahtjev za nadzor nad ustavnošću i zakonitošću izbora.

7.1. Ustavni sud podsjeća da je u predmetu nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora za predsjednika Republike Hrvatske broj: U-VII-64395/2009 od 15. prosinca 2009. (www.usud.hr), posebno naglasio da "postupci nadzora izbora nisu istovjetni izbornim sporovima koji se provode odgovarajućom primjenom mjerodavnih postupovnih zakona Republike Hrvatske, a okončavaju se formalnim pravnim aktom protiv kojega je osigurano sredstvo pravne zaštite o kojemu odlučuje nadležno drugostupanjsko tijelo. Za razliku od izbornog spora, u izvršavanju nadzora poduzimaju se 'odgovarajuće mjere', kao što je obavješćivanje javnosti putem sredstava javnog priopćavanja, upozoravanje nadležnih tijela, a tek u slučaju povrede koja je utjecala ili je mogla biti od utjecaja na rezultat izbora donosi se formalni pravni akt kojim se poništavaju sve ili pojedine izborne radnje i odluke, koje su prethodile takvoj povredi (članci 88. i 89. Ustavnog zakona)". Primjerice rješenjem broj: U-VII-1120/1999 od 17. prosinca 1999. ("Narodne novine" broj 141/99.) Ustavni sud poništio je dio Pravila o postupanju Hrvatske radiotelevizije tijekom izborne promidžbe ("Narodne novine" broj 130/99.), jer je utvrdio da su suprotna Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski državni sabor ("Narodne novine" broj 116/99.), a povreda je takva da bi mogla utjecati na rezultate izbora. Navedena pravila tretirala su koaliciju stranaka kao jednu stranku, u pogledu jednakog vremena za izlaganje programa.

Ustavni sud promijenio je 2012. godine formu u kojoj rješava predmete nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora, tako da u slučaju kada utvrdi da ne postoje pretpostavke za nadzor, umjesto dopisa Ustavni sud donosi rješenje (vidi rješenje broj: U-VIIR-72/2012 i dr. od 16. siječnja 2012. /"Narodne novine" broj 11/12./), a u slučaju kada postoje pretpostavke za nadzor donosi odluku (vidi odluku broj: U-VIIR-474/2012 od 30. siječnja 2012. /"Narodne novine" broj 15/12./).

7.2. Nastavno, govoreći o razlikama između postupka nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora i izbornih sporova, tome se treba dodati i činjenica da je izborni spor, koji tijekom provedbe izbora služi kao pravno sredstvo zaštite (subjektivnih) izbornih prava sudionika u izbornom postupku, ograničen na sporove "koji nisu u djelokrugu sudova" (članak 125. alineja 9. Ustava Republike Hrvatske).

Sukladno tome, treba podsjetiti da je u slučaju povrede izbornog prava, koje povrede "nisu u djelokrugu sudova", u domaćem pravnom poretku osigurano pravo pokretanja izbornog spora pred nadležnim izbornim povjerenstvom, u kojem je slučaju Ustavni sud tijelo drugog (žalbenog) stupnja koje odlučuje o zaštiti izbornih prava. To podnositelji nisu učinili. S druge strane, ako je riječ o povredi zakonskih prava, a povrede su "u djelokrugu sudova", onda je pravna zaštita osigurana pred građanskim, kaznenim ili prekršajnim sudovima. Konačno, ako je riječ o povredi ustavnih prava, onda je zaštita osigurana u posebnim upravnosudskim i ustavnosudskim postupcima za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom.

Za razliku od toga, u postupku nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora, kao pravnog sredstva za zaštitu objektivnog poretka vrijednosti u izbornim postupcima, ne pruža se neposredna zaštita subjektivnih prava sudionika u izbornom postupku. Na to najbolje upućuju ovlasti koje nadležna izborna povjerenstva i Ustavni sud imaju u tom postupku. Navedeno je Ustavni sud naglasio u predmetu nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora predsjednika Republike Hrvatske broj: U-VII-64983/2009 od 14. siječnja 2010.

7.3. U skladu s navedenim, ne postoje formalne pretpostavke za postupanje Ustavnog suda u konkretnoj stvari.

8. Unatoč formalnopravnoj nedopuštenosti zahtjeva podnositelja, a polazeći od naravi nepravilnosti utvrđenih u odluci Ustavnog suda broj: U-VIIA-2822/2025 od 2. lipnja 2025., Ustavni sud osvrnut će se ipak na navode podnositelja o nepravilnostima koje su utvrđene u toj odluci, odnosno o njihovom možebitnom utjecaju na rezultate provedenih izbora za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda te članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije.

8.1. Naime, u odluci broj: U-VIIA-2822/2025 Ustavni sud je utvrdio da je 9 glasačkih listića bilo obuhvaćeno nepravilnostima u radu biračkog odbora i promatrača, te je uzimajući u obzir da je kandidat Josko Roščić, ispred stranke Hrvatske demokratske zajednice - HDZ dobio 914 glasova, a kandidat (žalitelj) Vjekoslav Radić ispred stranke Nezavisne liste mladih - NLM i Socijaldemokratske partije Hrvatske - SDP 906 glasova, dakle, da se radi o razlici od 8 glasova birača, ocijenio da je došlo do manipulacija brojem birača i glasačkim listićima koje ne isključuju mogućnost da bi bez njih, primjenom metode iz članka 84. stavka 2. ZoLI-ja, rezultati izbora za izbor

općinskog načelnika Općine Baška Voda bili drukčiji (v. točku 10. obrazloženja odluke broj: U-VIIA-2822/2025 od 2. lipnja 2025.).

8.2. Uzimajući u obzir utvrđenje da je na biračkom mjestu broj 1, zgrada Općine, 9 glasačkih listića bilo obuhvaćeno nepravilnostima u radu biračkog odbora i promatrača, te polazeći od Konačnih rezultata izbora članova Općinskog vijeća Općine Baška Voda provedenih 18. svibnja 2025., koje je objavilo Općinsko izborno povjerenstvo Općine Baška Voda aktom klasa: 012-01/25-01/01, urbroj: 2181-17/04-25-23 od 22. svibnja 2025., prema kojima je kandidacijska lista NLM-a i SDP-a dobila 912 glasova, dok je kandidacijska lista HDZ-a dobila 854 glasa, dakle, da je razlika u broju dobivenih glasova između te dvije liste 58 glasova, Ustavni sud ne nalazi kako bi nepravilnosti kojima je obuhvaćeno devet (9) glasačkih listića mogle utjecati na to da rezultat provedenih izbora za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda bude drukčiji.

8.3. Nadalje, iz Konačnih rezultata izbora članova Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije provedenih 18. svibnja 2025., koje je objavilo Županijsko izborno povjerenstvo Splitsko-dalmatinske županije aktom klasa: 012-05/25-0001/0001, urbroj: 2181/1-14-25-0050 od 23. svibnja 2025. kandidacijska lista Hrvatske demokratske zajednice – HDZ, Domovinskog pokreta – DP i Hrvatske stranke prava dr. Ante Starčević – HSP AS, koje je nositelj liste Blaženko Boban, dobila je 64.267 glasova (39,82 %), dok je kandidacijska lista Centra i Nezavisne liste mladih - NLM, koje je nositeljica Ivana Ninčević-Lesandrić, dobila je 25.399 glasova (15,73 %), iz čega slijedi da je razlika u broju dobivenih glasova između te dvije liste 38.868 glasova.

Polazeći od navedenih podataka Ustavni sud također utvrđuje da nepravilnosti utvrđene u odluci Ustavnog suda broj: U-VIIA-2822/2025 od 2. lipnja 2025., koje su se odnosile na 9 glasačkih listića nisu mogle biti od utjecaja na to da rezultat provedenih izbora za članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije bude drukčiji.

9. Razmatrajući sadržaj zahtjeva i rezultate provedenih izbora za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda i članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije od 18. svibnja 2025., Ustavni sud zaključio je da okolnosti konkretnog slučaja neprijeporno odriču valjanost tvrdnji podnositelja da bi utvrđene nepravilnosti pri provedbi izbora za općinskog načelnika Općine Baška Voda u odnosu na 9 glasačkih listića mogle utjecati na izborni uspjeh podnositelja na izborima za članove Općinskog vijeća Općine Baška Voda i članove Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije, odnosno da bi bila riječ o povredi koja je utjecala ili je mogla biti od utjecaja na rezultat izbora u smislu članka 89. Ustavnog zakona.

10. Slijedom navedenog, Ustavni sud ocijenio je da u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke za pokretanje postupka nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora te je na temelju članaka 32. i 92. stavka 1. Ustavnog zakona donio rješenje kao u izreci.

PREDSJEDNIK
dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.